

STORTINGET

Innst. 524 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endring i lov om godtgjørelse for stortingsrepresentanter

Til Stortinget

1. Innledning

Stortingets presidentskap fremmer i denne innstillingen forslag til endringer i lov 20. desember 2016 nr. 106 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter (stortingsgodtgjørelsesloven). Det fremmes både forslag til materielle endringer og noen mindre tekniske endringer.

2. Forslag til endringer i stortingsgodtgjørelsesloven

2.1 Endring av navn på lønnskommisjonen

For det første fremmes det forslag om endring av navn på Stortingets lønnskommisjon, med bakgrunn i innstilling fra Stortingets presidentskap om rapport fra utvalg nedsatt for å utrede felles prinsipper for godtgjøring til politikere på alle forvaltningsnivåer, jf. Innst. 371 S (2020–2021) og Dokument 20 (2020–2021).

Utvalget viste på side 23 i sin rapport til at stortingsrepresentantene ikke får lønn, men godtgjøring. På denne bakgrunn mente utvalget at navnet «lønnskommisjonen» ikke reflekterer dette og anbefalte å endre kommisjonens navn.

Presidentskapet sluttet seg i Innst. 371 S (2020–2021) til utvalgets vurderinger. Stortinget behandlet

6. mai 2021 innstillingen, og det er truffet følgende vedtak:

«Stortinget gir presidentskapet fullmakt til å utarbeide endringer av retningslinjene for verksemda til Stortingets lønnskommisjon i tråd med føringane i innstillinga.»

Som en del av oppfølgingen legger presidentskapet frem en endring av stortingsgodtgjørelsesloven § 2 med nytt navn på lønnskommisjonen til Stortingets godtgjøringsutvalg.

Videre foreslår presidentskapet at bestemmelsen flyttes til lovens kapittel II.

2.2 Kostnadseffektivitet

Presidentskapet foreslår en mindre teknisk endring i lovens § 8 første ledd om kostnadseffektivitet. Den foreslåtte endringen innebærer ingen realitetsendring.

I bestemmelsens første ledd står det at «[a]lle reiser som skal dekkes av Stortinget, skal foretas på den mest kostnadseffektive måte, så langt dette er forenelig med utførelsen av oppdraget». Pendlerreiser omfattes av bestemmelsen, men ordlyden «utførelsen av oppdraget» harmonerer i liten grad med denne type reiser.

Presidentskapet anbefaler å endre ordlyden slik at leddet blir lydende «[a]lle reiser som skal dekkes av Stortinget, skal foretas på den mest kostnadseffektive måte, så langt dette er forenelig med reisesens formål».

Bestemmelsen stiller krav til at alle representanters reiser som hovedregel skal gjennomføres på mest kostnadseffektive måte. Det er i Innst. 51 L (2015–2016) side 10 presisert at det må legges til grunn en totalvurdering, der det både tas hensyn til pris og tidsbruk. Presidentskapet vil bemerke at dette ikke anses å være til

hinder for at representanter for eksempel velger mer miljøvennlige reisemåter, som tog i stedet for fly, selv om dette går på bekostning av både pris og tid.

2.3 Dekning av pendlerreiser – § 10

Generelt

Stortingsgodtgjørelsesloven § 10 regulerer dekning av utgifter i forbindelse med representanters fravær fra hjemmet. Bestemmelsens første ledd angir hovedregelen om at representantenes reiser mellom bosted og Stortinget er å anse som arbeidsreiser.

Presidentskapet foreslår i denne innstillingen å tydeliggjøre grensen mellom hovedregelen i § 10 første ledd og unntakene som følger i andre til fjerde ledd. Dette vil ikke innebære noen realitetsendring.

Videre foreslås enkelte språklige endringer i bestemmelsen, blant annet bruk av begrepet «tur/retur», og ikke «til/fra», tydeliggjøring av avstandskravet, mer fleksibel bruk av pendlerreiser i uker med helligdager, samt en regel om at det i særlige tilfeller kan innvilges flere pendlerreiser.

§ 10 tredje ledd

Etter dagens § 10 tredje ledd kan representanter, som bor mer enn 40 km fra Stortinget, få dekket utgifter til reiser tur/retur Stortinget/pendlerbolig og hjemsted inntil én gang per uke. Representanter med barn under 20 år som bor på hjemstedet, får dekket ytterligere én reise tur/retur per uke. Presidentskapet fremmer forslag til fire tekniske endringer i lovens § 10 tredje ledd om dekning av pendlerreiser for representanter. Endringene innebærer ingen realitetsendring og er i samsvar med gjeldende forståelse av bestemmelsen og praksis.

For det første viser presidentskapet til at avstandskravet for å få dekket pendlerreise mellom hjemsted og Oslo ikke kan utledes direkte av tredje ledd, men i stedet er noe som fremgår av bestemmelsens andre ledd og retningslinjer for tildeling av Stortingets pendlerboliger, vedtatt av Stortingets presidentkap 14. desember 2017. Presidentskapet anbefaler derfor en endring av § 10 tredje ledd slik at avstandskravet fremgår av leddet.

For det andre anbefaler presidentskapet å tydeliggjøre at det er kostnadene til reise tur/retur hjemsted og Oslo som dekkes ved pendling.

For det tredje anbefaler presidentskapet en tydeliggjøring av leddets andre punktum. Dagens formulering «[...] barn i alderen 0 til 19 år [...]» kan gi rom for ulik fortolkning. Presidentskapet foreslår å endre lovteksten til «[...] barn under 20 år [...]».

For det fjerde foreslår presidentskapet å fjerne «Dette ledd» innledningsvis i leddets siste punktum, da dette ikke tilfører bestemmelsen noe verdi.

I tillegg til disse fire tekniske endringene viser presidentskapet til at koronapandemien har vist at det kan oppstå helt særegne situasjoner hvor det er behov for ytterligere fleksibilitet og utvidelse av antall pendlerreiser. Etter gjeldende regler er det ikke anledning til slike tilpasninger. Presidentskapet anbefaler derfor at det inntas en unntakshjemmel i lovens § 10 tredje ledd slik at presidentskapet i helt særegne tilfeller har hjemmel til å kunne utvide antall pendlerreiser. Det vil fremgå av retningslinjer eksempler på tilfeller unntakshjemmel er aktuell for.

§ 10 nytt fjerde ledd

Presidentskapet fremmer forslag til § 10 nytt fjerde ledd med mulighet for en mer fleksibel bruk av pendlerreiser. Det anbefales en løsning som innebærer at representanter kan få dekket ytterligere én pendlerreise tur/retur i uker med helligdag tirsdag, onsdag eller torsdag, men slik at maksimalt antall pendlerreiser tur/retur per uke er to. Dette innebærer ingen endring for representanter med barn under 20 år, men en mulighet for én reise ekstra for øvrige representanter i slike uker.

Endringen presidentskapet foreslår her, vil ikke ha betydning for den skattemessige behandlingen av at kostnader til pendlerreiser dekkes, jf. forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 6-44-13 bokstav d. Alle pendlerreiser vil fortsatt anses som yrkesreiser som er skattefri.

§ 10 nåværende sjette, nytt syvende, ledd

Presidentskapet viser videre til at nåværende § 10 sjette ledd regulerer tilståelse av pendlerdiett. Dagens bestemmelse er utledet av en merknad i Innst. 89 L (2011–2012) som gjaldt endringer i tidligere stortingsgodtgjørelsesloven fra 16. desember 2012 nr. 61 og ble inntatt i stortingsgodtgjørelsesloven i 2019, jf. Innst. 394 L (2018-2019). I bestemmelsen står det at «[r]epresentanter som er å anse som pendlere [...] tilstås pendlerdiett for de dagene de oppholder seg i pendlerboligene i forbindelse med utøvelsen av stortingsvervet». Både bakgrunnen for ordningen og fast og langvarig praksis legger til grunn at pendlerdiett tilstås per døgn representanten oppholder seg i pendlerboligen. Presidentskapet foreslår derfor å endre «dag» til «døgn» for å harmonisere ordlyden med formål og praksis.

Presidentskapet bemerker at forslaget om nytt § 10 fjerde ledd innebærer at nåværende § 10 sjette ledd dermed blir nytt § 10 syvende ledd.

2.4 Utgifter til besøksreiser for representantenes familie

I dag er lovens § 12 om utgifter til besøksreiser for representantenes familie utformet slik at representanter ikke får dekket reiser for egne barn som bor andre steder enn representantens hjemsted. President-

skapet mener hensynet bak ordningen med besøksreiser gjør det rimelig, i tillegg til å dekke reiseutgifter for medlemmer av representantens husstand, også å dekke disse for representantens egne barn under 18 år som har bosted et annet sted enn representantens hjemsted.

Presidentskapet anbefaler derfor at representanter kan få dekket utgifter til besøksreiser tur/retur Oslo også for egne barn under 18 år med annet bosted enn representantenes hjemsted, men slik at antallet reiser opprettholdes som i dag.

2.5 Frist for reiseregning og trekk i godtgjørelse

I dag stilles det krav til at reiseregninger skal leveres snarest og senest innen én måned etter reisen er avsluttet. Presidentskapet anser at frist på én måned ikke har noen reell funksjon fordi overskridelse av fristen i praksis ikke får konsekvenser for den enkelte. Fristen på én måned er også tatt ut av statens reiseregulativer. Etter statens særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands § 14 kreves det at reiseregning skal leveres snarest. Det vises ellers til at pengekrav foreldes etter de alminnelige regler i foreldelsesloven. Dette gjelder også utgiftskrav.

Presidentskapet anbefaler at kravet til snarlig levering av reiseregninger beholdes, men at fristen på én måned fjernes.

Presidentskapet viser til at enkelte utlegg, som fly- og togreiser, faktureres Stortinget direkte. Kravet om innlevering av reiseregning og nødvendig dokumentasjon etter lovens § 8 annet ledd gjelder tilsvarende som når representanten har egne utlegg. Inntil utlegg som er betalt av Stortinget er dokumentert ved innlevert reiseregning, har den enkelte representant i praksis utestående gjeld til Stortinget.

Presidentskapet ser behov for en nærmere lovregulering av hvordan representanters udokumenterte utlegg, som er fakturert direkte til Stortinget og ikke dokumentert med reiseregning, skal håndteres. Presidentskapet foreslår å lovfeste en hjemmel for trekk i godtgjørelse i slike tilfeller. Presidentskapet anbefaler at det gis en frist på tre måneder for å dokumentere utlegg betalt direkte av Stortinget før det kan gjøres trekk i godtgjørelse eller andre økonomiske ytelser til representanten, slik som fratredelsesytelse, etterlønn og feriepenger. Straks dokumentasjon/reiseregning er registrert, refunderes beløpet. Den praktiske gjennomføringen og oppfølging av dette vil ligge til Stortingets administrasjon ved delegasjon fra Stortingets president-
skap.

2.6 Etterlønn

Det fremgår av retningslinjer om praktisering av etterlønn § 3 andre ledd at det ikke ytes etterlønn «ved etablering eller ny oppstart av egen virksomhet».

Presidentskapet vil anbefale at denne forutsetningen tydeliggjøres ved at vilkåret flyttes fra retningslinjer til stortingsgodtgjørelsesloven § 16 om etterlønn. Presidentskapet vil også se nærmere på denne bestemmelsen i retningslinjene og vurdere om virksomhetsbegrepet kan gjøres tydeligere.

3. Presidentskapets tilråding

Presidentskapets tilråding fremmes av et samlet president-
skap.

Presidentskapet rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov 20. desember 2016 nr. 106 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter gjøres følgende endringer:

I

§ 2 skal lyde:

§ 2 Stortingets *godtgjøringsutvalg*

Etter innstilling fra Stortingets *godtgjøringsutvalg* fastsetter Stortinget den godtgjørelsen som tilkommer stortingsrepresentanter, statsministeren og regjeringens medlemmer. Godtgjørelsen fastsettes som et årlig beløp.

Stortingets president-
skap oppnevner leder og to andre medlemmer til Stortingets *godtgjøringsutvalg*, med funksjonstid på fire år. *Utvalget* er beslutningsdyktig når alle medlemmer er til stede. Stortingets president-
skap kan fastsette nærmere retningslinjer om *utvalgets* virksomhet.

§ 8 første ledd skal lyde:

Alle reiser som skal dekkes av Stortinget, skal foretas på den mest kostnadseffektive måte, så langt dette er forenelig med *reisens formål*.

§ 8 tredje ledd skal lyde:

Reiseregninger skal gjøres opp snarest.

§ 10 skal lyde:

§ 10 Utgifter i forbindelse med fravær fra hjemmet

Stortinget anses som fast arbeidssted for representantene. Med mindre noe annet er særskilt bestemt, betraktes arbeidsreiser mellom Stortinget og bosted (pendlerbolig eller privat bolig) som privatreiser og dekkes av representantene selv. Innkalte vararepresentanter får dekket faktiske utgifter til overnatting i den tiden de gjør tjeneste. Ved sykdom eller skade kan representantene få dekket særlige utgifter til transport til og fra Stortinget.

Representanter som bor mer enn 40 km fra Stortinget, kan få dekket utgifter til reiser *tur/retur* Stortinget ved tiltredelse og fratredelse, sesjonsåpning og avslutning.

Representanter som bor mer enn 40 km fra Stortinget, kan få dekket reiseutgifter mellom Stortinget eller pendlerboligen og representantenes hjemsted inntil én gang tur/retur per uke. Representanter med barn under 20 år som bor på hjemstedet, får dekket utgifter til inntil én ekstra hjemreise per uke. Stortingets presidentskap kan i særlige tilfeller utvide antall pendlerreiser per uke. Første og andre punktum gjelder ikke innkalte vararepresentanter som er innkalt for en kortere periode enn én hel uke.

I uker med helligdag tirsdag, onsdag eller torsdag dekkes ytterligere én pendlerreise tur/retur hjemsted og Oslo. Det dekkes inntil to pendlerreiser tur/retur i slike uker, også for representanter med barn under 20 år.

Ved permisjon på grunn av sykdom, skade eller velferdsgrunner kan representantene få dekket reiseutgifter for en reise *tur/retur* Stortinget og hjemsted eller annet innenlands oppholdssted.

Ved bruk av egen bil til reiser etter paragrafen her dekkes kilometergodtgjørelse etter satsene for tjenestereiser i staten.

Representanter som er å anse som pendlere etter forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 3-1-2 tilstås pendlerdiett for de *døgn* de oppholder seg i pendlerboligene i forbindelse med utøvelsen av stortingsvervet. Pendlerdiett tilsvarende den alminnelige satsen for opphold på hybel eller brakke med kokemuligheter, fastsatt årlig av Skattedirektoratet.

§ 12 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:
For representantens barn under 18 år med annet bosted enn representantens hjemsted, dekkes reisekostnad mellom barnets hjemsted og Oslo.

§ 16 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:
Det gis ikke etterlønn ved etablering eller ny oppstart av egen virksomhet.

§ 20 nytt fjerde ledd skal lyde:

Det kan gjøres trekk i godtgjørelse, fratredelsesytelse, etterlønn og feriepengene dersom utlegg betalt direkte av Stortinget ikke er dokumentert innen tre måneder. Kravet frafalles eller tilbakebetales ved dokumentasjon av utlegget.

II

Loven trer i kraft 1. oktober 2021.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 20. mai 2021

Tone Wilhelmsen Trøen

Eva Kristin Hansen

Morten Wold

Magne Rommetveit

Nils T. Bjørke

Ingjerd Schou

